

ПРЕС КЛИПИНГ

24. март 2017.

НАСЛОВИ

СССС: Држава саучесник, радници као робови (стр.3)

Синдикати: Држава не спречава послодавце у гажењу права радника (стр.3)

Грађани Србије нису спремни да пријаве послодавца или радњу због СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ (стр.4)

Хачинсон отворио погон, Вучић најавио нова улагања у Руму (стр.5)

Синдикати: Држава не спречава послодавце у гажењу права радника (стр.6)

Синдикат Слога: Социјални бунт неизбежан (стр.6)

Српска зарада за деценију и по порасла 238 евра (стр.7)

Удружење синдиката пензионера: Не глас Вучићу (стр.8)

Приблизити се чланству и кординисати синдикалне акције (стр.9)

Социјални бунт је неизбежан (стр.9)

Европски синдикати и прекаризација (стр.10)

После трагедије у Гоши: 300.000 радника без редовне плате (стр.12)

Како ће изгледати пензиони систем у будућности (стр.13)

Измена закона о странцима, лакше до дозвола у Словачкој (стр.13)

Пензионери: Не можемо да ћутимо и трпимо, протест 28. Марта (стр.14)

Посао пречи од пореза (стр.15)

Пропао и четврти покушај продаје пиротске компаније (стр.15)

Зараде стижу на време (стр.16)

Општинама "да" за нове раднике (стр.16)

Зашто таленти одлазе из Србије? (стр.17)

Брнабић: Подигнута свест људи о томе шта је сива економија (стр.18)

СССС: Држава саучесник, радници као робови

Извор:Бета

Београд -- СССС упозорио је да је самоубиство радника Гоше због тешке материјалне ситуације још једном показало немоћ или саучесништво државе у гажењу права радника.

Савез самосталних синдиката Србије је оценио да је назамисливо да у 21. веку послодавци третирају раднике као робове, њихов рад обезвређују и газе њихово достојанство.

"Упозоравали смо владе да, нарочито са почетком приватизације и раста приватног сектора, велики проблем постају послодавци који не исплаћују зараде, нередовно их исплаћују, не уплаћују порезе и доприносе. Тражили смо да држава употреби све расположиве механизме и казни бахате послодавце, да заштити своје грађане", наводи се у саопштењу Самосталног синдиката.

Члановима управе Гоше је постављено питање како су они живели око 15 месеци, колико радници те фабрике нису примали плате, а од надлежних државних органа је затражено да се најоштрије казне сви они који су у учествовали у кршењу прописа и непоштовања права радника.

И Аасоцијација самосталних и независних синдиката (АСНС) је поводом трагичне смрти радника Гоше оценила да "општа социјална и још више морална беда" постаје свакодневница у Србији.

У саопштењу тог синдиката је истакнуто да власник Гоше, словачка компанија Жос, не само да не исплаћује радницима плате и не уплаћује им доприносе, већ ни држави не плаћа порез, а да је "врхунац апсурда" то што од радника тражи да се одрекну потраживања у корист докапитализације фабрике "чија дуговања одавно превазилазе вредност капитала".

Радник Гоше Д.М. починио је самоубиство на радном месту по речима председника Самосталног синдиката те фабрике Милорада Милорадовића због изузетно тешке економске ситуације у породици.

Милорадовић је агенцији Бета рекао да четири године радници Гоше нису примили између 15 и 20 зарада и да им четири године нису уплаћени доприноси за здравствено ни пензионо осигурање.

Синдикати: Држава не спречава послодавце у гажењу права радника

Извор:Бета

Савеза самосталних синдиката Србије данас је упозорио да је самоубиство радника Гоше због тешке материјалне ситуације још једном показало немоћ или саучесништво државе у гажењу права и достојанства радника.

Тај синдикат је оценио да је назамисливо да у 21. веку послодавци третирају раднике као робове, њихов рад обезвређују и газе њихово достојанство.

"Упозоравали смо владе да, нарочито са почетком приватизације и раста приватног сектора, велики проблем постају послодавци који не исплаћују зараде, нередовно их исплаћују, не уплаћују порезе и доприносе. Тражили смо да држава употреби све расположиве механизме и казни бахате послодавце, да заштити своје грађане", наводи се у саопштењу Самосталног синдиката.

Члановима управе Гоше је постављено питање како су они живели око 15 месеци, колико радници те фабрике нису примали плате, а од надлежних државних органа је затражено да се најоштрије казне сви они који су у учествовали у кршењу прописа и непоштовања права радника.

И Асоцијација самосталних и независних синдиката (АСНС) је поводом трагичне смрти радника Гоше оценила да "општа социјална и још више морална беда" постаје свакодневница у Србији.

У саопштењу тог синдиката је истакнуто да власник Гоше, словачка компанија Жос, не само да не исплаћује радницима плате и не уплаћује им доприносе, већ ни држави не плаћа порез, а да је "врхунац апсурда" то што од радника тражи да се одрекну потраживања у корист докапитализације фабрике "чија дуговања одавно превазилазе вредност капитала".

Радник Гоше Д.М. починио је самоубиство на радном месту по речима председника Самосталног синдиката те фабрике Милорада Милорадовића због изузетно тешке економске ситуације у породици.

Милорадовић је агенцији Бета рекао да четири године радници Гоше нису примили између 15 и 20 зарада и да им четири године нису уплаћени доприноси за здравствено ни пензионо осигурање.

Грађани Србије нису спремни да пријаве послодавца или радњу због СИВЕ ЕКОНОМИЈЕ

Извор:Бета

Подршка грађана Србије сузбијању сиве економије највећа је у последње три године и достигла је 94 одсто, док 60 одсто сматра да је држава одлучна да се избори са тим проблемом, показало је данас представљено истраживање Националне алијансе за локални економски развој (НАЛЕД).

По истраживању које је рађено у фебруару, скоро половина испитаника сматра да је обим сиве зоне смањен у последњих годину дана.

Чак две трећине грађана оцењује да држава не кажњава адекватно пословање у сивој зони, навео је НАЛЕД.

Приметно је да грађани недовољно препознају своју улогу у сузбијању сиве економије и 66 одсто истиче да није спремно да пријави послодавца који запошљава на црно, из страха за радно место.

Такође, 80 одсто испитаника не би пријавило радњу или кафе где не добију фискални рачун јер им није потребан, не желе да улазе у расправу или сматрају да држава о томе треба да води рачуна.

Велики помак, како је оцењено, јесте пад броја грађана који никад не траже рачун - са 50 на 29 одсто, док изазов остаје куповина на црно, с обзиром на то да чак 20 одсто грађана бар понекад купује акцизну робу (кафу резани дуван, алкохолна пића, цигарете и бензин) на нелегалним местима продаје.

У наградној игри "Узми рачун и победи" досад је послато 66 милиона фискалних рачуна и слипова минималне вредности 5,2 милијарде динара, те се тиме, по процени организатора те игре, у државни буџет слио најмање 7,1 милион евра.

Хачинсон отворио погон, Вучић најавио нова улагања у Руму

Извор: Танјуг

Француски произвођач гумених црева за расхладне уређаје на аутомобилима Хачинсон отворио је данас нови производни погон у Руми, а свечаности је присуствовао премијер Србије Александар Вучић.

Премијера су испред фабрике, иначе, дочекали грађани, а он је, у кратком обраћању најавио нова улагања у тој општини.

Вучић је подсетио да је пре годину дана, на отварању фабрике, рекао да се нада да ће се број од 200 запослених повећати, да их сада има 447, а очекује да ће до краја 2018. да их буде 1.000.

- Имаћемо још више улагања у Руму. То је важно за људе који овде живе, да могу да живе од свог рада. Важно је и за општину, да може да улаже у водовод и канализацију, да се коначно приближимо много развијенијим земљама - рекао је Вучић.

Он је нагласио да су подршка и поверење грађана кључни и да без тога не би било пола фабрика у Срему.

- Ваша снага, ваша одлучност, поверење и вера у другачију будућност је била одлучујућа за све нас и данас, када воде најпрљавију кампању против нас, кажем велико хвала - рекао је Вучић.

Вучић је додао да они који воде прљаву кампању таквом кампањом говоре о себи, док о власти говоре нове фабрике, путеви и све што радимо и што води Србију напред.

Он је рекао да је Србија стабилна земља, растуће економије, ниске инфлације, готово непостојећег дефицита, и која стално напредује на свим светским листама које се баве проценом пословног амбијента.

У том смислу Вучић је поновио да је Србија место за улагање и позвао француске инвеститоре да још више улажу, а представницима амбасаде Француске захвалио на досадашњој подршци и замолио да наставе с тим, поред осталих, пре свега економских разлога, и због чињенице да пријатељство Србије и Француске нико никада није доводио у питање.

Свечаном отварању новог погона, поред премијера, присуствују и председник покрајинске владе Игор Мировић, министар привреде Горан Кнежевић, директор фабрике Оливије Сато и председник општине Рума Слађан Манчић.

Фабрика Хачинсон отворена је 2016, простире се на 6.000 квадратних метара и запошљава 200 радника.

Како је раније најавило руководство општине Рума, до краја 2017. посао у француској компанији требало би да добије још 400 људи, а представници компаније истакли су да ће гума црева бити намењена како за Србију, тако и за извоз у Италију и Немачку.

Радници су за посао у Хачинсону обучавани у Пољској, а општина Рума је тој компанији у јулу 2015. уступила 7,8 хектара земљишта на којем је изграђен садашњи производни погон.

Инвестиције Хачинсона у Руми требало би да достигну око 7,3 милиона евра, а Влада Србије се обавезала да ће финансирати изградњу пречистача за ту компанију, чија је предрачунска вредност око 900 хиљада евра.

Хачинсон снабдева аутомобилске гиганте попут Мерцедеса, Фијата, Сузукија и Реноа.

Синдикати: Држава не спречава послодавце у гажењу права радника

Извор: Бета

Савеза самосталних синдиката Србије данас је упозорио да је самоубиство радника Гоше због тешке материјалне ситуације још једном показало немоћ или саучесништво државе у гажењу права и достојанства радника.

Тај синдикат је оценио да је назамисливо да у 21. веку послодавци третирају раднике као робове, њихов рад обезврејују и газе њихово достојанство.

"Упозоравали смо владе да, нарочито са почетком приватизације и раста приватног сектора, велики проблем постају послодавци који не исплаћују зараде, нередовно их исплаћују, не уплаћују порезе и доприносе. Тражили смо да држава употреби све расположиве механизме и казни бахате послодавце, да заштити своје грађане", наводи се у саопштењу Самосталног синдиката.

Члановима управе Гоше је постављено питање како су они живели око 15 месеци, колико радници те фабрике нису примали плате, а од надлежних државних органа је затражено да се најоштрије казне сви они који су у учествовали у кршењу прописа и непоштовања права радника.

И Асоцијација самосталних и независних синдиката (АСНС) је поводом трагичне смрти радника Гоше оценила да "општа социјална и још више морчна беда" постаје свакодневница у Србији.

У саопштењу тог синдиката је истакнуто да власник Гоше, словачка компанија Жос, не само да не исплаћује радницима плате и не уплаћује им доприносе, већ ни држави не плаћа порез, а да је "врхунац апсурда" то што од радника тражи да се одрекну потраживања у корист докапитализације фабрике "чија дуговања одавно превазилазе вредност капитала".

Радник Гоше Д.М. починио је самоубиство на радном месту по речима председника Самосталног синдиката те фабрике Милорада Милорадовића због изузетно тешке економске ситуације у породици.

Милорадовић је агенцији Бета рекао да четири године радници Гоше нису примили између 15 и 20 зарада и да им четири године нису уплаћени доприноси за здравствено ни пензионо осигурање.

Синдикат Слога: Социјални бунт неизбежан

Извор: Бета

Синдикат "Слога" данас је упозорио да трагичан случај радника Фабрике шинских возила Гоша у Смедеревској Паланци који је према тврдњама колега одузео себи живот због тешке материјалне ситуације указује на погоршавање социјалних прилика у Србији и да је социјални бунт неизбежан уколико се настави са толерисањем послодаваца који не исплаћују зараде запосленима.

"Оно шта посебно забрињава је да власт упркос својим хвалоспевима о системским законима које је донела не спречава и кажњава радно израбљивање, јер је ван сваке логике и здраве памети да неко у тоталној неизвесности и готово ропству држи раднике и по 30 месеци, не

исплаћује им зараде, и да притом нема адекватне реакције државних органа који треба да их штите", наводи се у саопштењу "Слоге".

Истакнуто је да је све већи социјални јаз између јавног и приватног сектора у којем не постоји заштита запослених.

"Радници у приватном сектору се уз мале плате и зарад профита све више израбљују до границе своје издржљивости, док је њихов живот и живот њихових породица постала споредна ствар", тврди "Слога" и додаје да је у таквим условима неизбежно да "балон социјалне неједнакости и неправде ускоро пукне и да се незадовољство у виду социјалног бунта прелије на улице".

Радник Гоше Д.М. починио је самоубиство на радном месту по речима председника Самосталног синдиката те фабрике Милорада Милорадовића због изузетно тешке економске ситуације у породици.

Милорадовић је агенцији Бета рекао да четири године радници Гоше нису примили између 15 и 20 зарада и да им четири године нису уплаћени доприноси за здравствено ни пензионо осигурање.

Српска зарада за деценију и по порасла 238 евра

Аутор:Љ. Малешевић

Ако се обистине најаве српског премијера Александра Вучића да ће просечна плата у Србији на крају године бити 440 евра, то значи да ће зараде запослених у наредних десет месеци порастати у просеку 105 евра. Наиме, последњи податак Републичког завода за статистику о просечној плати у јануару ове године показује да су радници тог месеца примили 335 евра, а подаци за фебруар биће познати наредних дана. Разлика између најављеног просека од 440 евра на крају године и 335 евра на почетку је 105 евра.

С друге стране, просечна нето плата у Србији прошле године износила је 373 евра јер је већ традиционално да су децембарске зараде најмање петину веће од осталих месеци, што доприноси већем годишњем просеку. Ако се најављена просечна плата за ову годину од 440 евра пореди с просеком за прошлу, онда ће до краја године оне бити 67 евра веће.

Може се учинити да је раст просечне плате од 105 евра, односно 67, мали и да ће и с просечном платом од 440 евра српски радник и даље имати примања међу најмањима у Европи, али се никако не сме заборавити да је у протеклих 15 година просечна зарада у Србији порасла 305 евра, а да је највећи проблем што је она 2002. године износила свега 135 евра. У протеклих 15 година само два пута смо имали просечну плату већу од 400 евра, и то у јулу 2008, док још није стигла светска економска криза – тог месеца она је износила 420 евра, али је и у децембру прошле године забележена просечна зарада од 433 евра.

У 2002, 2003. и 2004. години просечна плата у Србији била је мања од 200 евра, а први пут је прешла ту границу 2006. и достигла 231 евро. Већ наредне, 2007. године, просечна плата у Србији била је 316 евра, и од тада, дакле једанаест година, није падала испод 300 евра. Након што је 2008. године просечна српска плата забележила „максимум” од 376 евра, у односу на период од 2000. године, од тада је опадала све до лане. Тако је већ 2009. године просечна плата

у Србији била 54 евра мања него годину раније и износила је 322 евра. Наредне, 2010. године, повећана је свега 13 евра, на 335, да би 2011. године била 345 евра, односно десет више него годину раније.

Од 2012. просечна плата у Србији почиње да расте и тај тренд наставља се све до 2015, када је пала мање од 20 евра. Наиме, 2012. године просечна српска плата била је 363 евра, 2013. износила је 371, 2014. достигла је 375, да би 2015. пала на 357. Након те године, када је почела озбиљна финансијска консолидација српских финансија, просечна плата је лане порасла 16 евра, на 373.

Премијер Вучић је недавно изјавио да ће просечна плата у марту, дакле овом месецу, бити 395 евра, што је 60 евра више него на самом почетку године, када је јануарска зарада износила свега 335 евра и била је више од 20 одсто мања у односу на децембар прошле године. Очекује се и да подаци о зарадама у фебруару, које ће ових дана саопштити Републички завод за статистику, покажу да је просечна плата већа него у првом месецу ове године, тако да није немогуће да мартовска, која ће јавно бити саопштена у априлу, заиста буде за 60 евра већа него у прва два месеца.

Удружење синдиката пензионера: Не глас Вучићу

Пише: Фонет

Удружење синдиката пензионера Србије позвало је пензионере да свој глас на председничким изборима не дају кандидату владајуће коалиције Александру Вучићу који, како наводе, "вара пензионере, краде њихову имовину и уништава институције".

"Гласно и јасно смо рекли: позваћемо све пензионере да не гласају за оне који су нас довели до овде. То је један човек који је сада кандидат за председника. И не треба да гласају за њега", рекао је председник Удружења синдиата пензионера Србије Млилорад Вујасиновић, преноси Н1.

Удружење наводи да ће на протест који ће одржати 28. марта позвати председничке кандидате, када ће од њих тражити да изложе свој програм како да помогну и побољшају статус пензионера у Србији.

Такође наводе да је, од када су у Скупштини Србије "изгласани закони о крађи пензионерских пара", синдикат пратио без идеолошких предрасуда понашање посланика и странака.

Закључено је, како кажу, "да на посланике владајуће коалиције не треба трошити речи".

Пензионери позивају да у првом кругу избора, по својој свести и савести, пензионери гласају за једног од следећих кандидата: Сашу Јанковића, Вука Јеремића, Бошка Обрадовића или Сашу Радуловића.

"Ако наши пензионери гласају за оне који су им узели - некеме једну четвртину, некеме једну петину пензије - онда њима нема помоћи. Ако више верују позицији која прича у обландама све, а не гледају сопствени новчаник, њима стварно нема помоћи", рекао је потпредседник Удружења синдиката пензионера Србије Михајло Радовић.

Приблизити се чланству и кординисати синдикалне акције

Пише: Н.Ковачевић

После десет година, у Ужицу је поново отворена регионална канцеларија УГС Независност за Златиборски округ, чији су циљеви децентрализација синдиката, ефикаснија комуникација са чланством и кординисање синдикалних акција. У том округу, како је речено, УГС Независност има око 7.000 чланова.

Истакавши да је повратак тог синдиката у Ужицу попут „повратка отписаних“, алудирајући на популарну ТВ серију, као и на чињеницу да је тај град некада био једно од највећих упоришта тог синдиката, председник УГС Независност проф. др Зоран Стојиљковић је упозорио на прекарни положај запослених, њихове неразумно ниске плате и оргомни степен неједнакости у нашем друштву.

- Европски однос најсиромашнијих и најбогатијих је један према пет, а у Србији је тај однос један према девет. Људи у Србији се баве стратегијом преживљавања и изгубили су поверење у све, па и у синдикате, а наш циљ је да то поврење повратимо - поручио је Стојиљковић Наводећи да је након државне политике рационализације, штедње и пуњења буџета кроз смањење плата и пензија, он је истакао да је крајње време да се таква политика промени, „кроз бржи и одрживи развој, повећање зарада и смањење социјалних неједнакости“.

- То подразумева да синдикати постану јаки и кординисани и да исказују солидарност, што је једна од основних вредности синдикалног покрета - казао је Стојиљковић и додао да се УГС Независност није изјашњавао о подршци неком од председничких кандидата, а потом истакао да је потребно да што више грађана изађе на изборе и да се, како је рекао „изјасне у складу са имицом Независности који се огледа у његовој еврској и демократској оријентацији“.

Отварању канцеларије су присуствовали и Чедомирка Андрић, изврша секретарка тог синдиката, Милорад Пановић, председник Гранског синдиката институција енергије и рударства, Крста Радовић, председник Назависног синдиката радника Ваљаонице бакра Севојно, првог независног синдиката у бившој Југославији који је основан 1990. године, као и Вељко Љубичић, председник Независности у истој фабрици.

Они су разговарали са Милијом Божовићем, генералним директором Ваљаонице бакра Севојно и, током разговора са ужичким градоначелником Тихомиром Петковићем, договорили се да се обнови рад Локалног социјално-економског савета, који не функционише годинама, иако је основан међу првима у Србији.

Тај синдикат је до сада отворио 11 таквих канцеларија, а до краја месеца, биће отворене још две и то у Прокупљу и Суботици.

За синдикате у ЕПС-у девет милиона евра

- ЕПС је „Бастилја“ која је до сада била неосвојива, зато што тамо постоје „кућни синдикати“ јер пословодство ЕПС-а издваја око девет милиона евра годишње за рад Синдиката електропривреде, који служи свакој власти да им обезбеди капиларне гласове - рекао је Милорад Пановић и додао да је слична ситуација и руднику Бор.

Социјални бунт је неизбежан

Пише: ФоНет

Трагедија у Фабрици шинских возила Гоша, где се један радник убио због тешке материјалне ситуације, указује на погоршање социјалних прилика у земљи, па је социјални бунт у Србији неизбежан уколико се настави са толерисањем послодаваца који не исплаћују зараде запосленима, саопштили су Удружени синдикати "Слога".

Посебно забрињава што власт, упркос својим хвалоспевима о системским законима које је донела, не спречава и не кажњава радно израбљивање, јер је ван сваке логике и здраве памети да неко држи раднике готово у ропству и не исплаћује им зараде, а да притом нема реакције државних органа који треба да их штите, наводи се у саопштењу.

"Слога" указује и на све већи социјални јаз између јавног сектора, кога финансира држава, и приватног у коме готово не постоји заштита запослених.

Радници у приватном сектору се уз мале плате и зарад профита све више израбљују до границе издржљивости, док је њихов живот и живот њихових породица постала споредна ствар.

У таквим условима је сасвим логично да балон социјалне неједнакости и неправде ускоро пукне и да се незадовољство у виду социјалног бунта прелије на улице, упозорава "Слога".

Европски синдикати и прекаризација

Пише: Мирослав Ружица

Сведоци смо праве експлозије нетипичних и флексибилних облика запошљавања у Европи који се називају прекарним јер стварају околности у којима друготрајна несигурност, нестабилност и непредвидљивост угрожавају ментално и материјално благостање милиона људи.

Ови тзв. „МицЈобс“ постају симбол овог глобалног тренда – ниске наднице, незахтевни и приучени послови, прековремени али неплаћени рад, краткорочни уговори и стална претња губитка посла.

Тако је у ЕУ током 2014 било запослених на одређено време 14%, радило скраћено радно време 20.6%, а samozапослено 16,4% – дакле, 51% свих запослених били су већински прекарни радници.

Стално се јављају и нови облици прекарних послова, као што је агенцијски рад или zero-хоур контракт, односно уговори о послу који не гарантују ни минимум посла или зараде. Таквих је у Великој Британији ове године 1.8 милиона.

Овај глобални тренд доноси озбиљне изазове европским синдикатима. Прави и за сада несавладиви проблем постаје поларизација радне снаге на стално запослене и растући контингент прекарних радника, али и уз сталну дилему да ли синдикати заступају своје чланове или и све запослене. У пракси се то своди на различите интересе и конкурентске односе и видљиво је да преговори у оквирима компанија обично искључују прекарне или се тежи ограничавању њиховог учешћа до највише 10% свих запослених.

Отуд амбивалентност и делимична парализа синдиката, па се многи активисти залажу и за „нове синдикате“ са много широм агендом и која укључује незапослене и прекарне раднике, јер њихов енормни раст подрива све. Полази се од искуства да се, иако у пуно земаља синдикати обухватају испод 20% запослених, у преговорима и колективним споразумима обухвата и до 80% запослених. Тако у стварности имамо да су прекарни сасвим искључени, а у другим синдикатима инкорпорисани или постоје као паралелна групација; неки се залажу за смањивање броја прекарно запослених послова, а други за њихову потпуну елиминацију. Сви се, међутим и бар реторички, залажу за исте услове рада и једнакост надокнада, као и повећан квалитет прекарних послова. Уз то, у Холандији се залажу да прекарни постану политичка агенда, а у Немачкој да организоване групе прекарних, посебно у вези агенцијског рада, буду присутне у националним преговорима, као и да постоје обавезне консултације када послодавци најављују већа отпуштања прекарних. У Данској су синдикати, примера ради, организовали тзв. јоб патрол, дакле квази-инспекције које проверавају да ли послодавци поштују правила. Неке велике синдикалне конфедерације у Италији су успеле да укључе и око 50,000 прекарних и да их мобилишу, као и да преговарају са послодавцима око неких облика социјалне заштите

(углавном) агенцијских радника. Синдикати у Великој Британији се однедавно фокусирају на прекарне у јавном транспорту, пољске мигранте у индустрији, али и истраживаче и наставно особље на универзитетима које је масовно прекарно запослено.

Уопштено говорећи, постоји пет главних инструмената синдикалне акције, који обухватају и прекарне: колективни споразуми, иницијативе за законско уређивање односа и услова рада, широко схваћени социјални дијалог, мобилизација прекарних у оквирима синдиката, као и медијске кампање којима се утиче на јавно мњење у корист прекарних. Интригантна је да сваки од ових инструмената може да покаже и своје наличје, па тако и колективни споразуми могу експлицитно да искључују прекарне.

Јављају се, међутим, и критичке тезе да се самоорганизовање и организовање прекаријата мора махом одвијати изван традиционалних актера као што су синдикати и политичке партије.

Сматра се да су нови социјални покрети ти нови катализатори и мобилизатори прекаријата. Ради се о добровољним организацијама које делују заједнички да би уносиле или блокирале промене у окружењу. Нису дакле примарно усмерене на непосредне интересе чланова, већ на шире циљеве, вредности и оријентације. Укратко, залажу се за промоцију и имплементацију нових форми за колективну акцију и деловање. Очито је да полазе од постулата да држава и тржисте делују тако да угрожавају кључне вредности или групације и да су потребне нове форме деловања јер су и синдикати и партије знатним делом парализовани.

Ипак, многа истраживања доказују да су синдикати и даље релевантан актер. То илуструју концептом „квалитет рада“, који дефинише да су аутономија у раду и сигурност запослења кључне одреднице доброг посла. Аутономија се тиче степена контроле и утицаја запослених у обављању властитог посла. Сигурност посла се тиче перцепције о стабилности и трајању радног односа. И једно и друго зависе од специфичности и важности стручности, моћи запослених, као и регулације која заштићује запослене. Специфична и релевантна стручност ограничава послодавца у контроли, наметању обима и ритма рада. Моћ запослених зависи од концентрације и бројности синдиката, као и од капацитета за преговарање. Регулаторна заштита запослених ограничава послодавце, пре свега, у процесу отпуштања, као и у обезбеђењу накнаде за случај губљења посла. Не изненађује да су истраживања потврдила да су бројни и снажни синдикати, као и култура и институције које подржавају аутономију и квалитет посла/запосленост, кључни контекст који ограничава настајање и ширење прекарности. Још мање изненађује да су скандинавске земље са бројним и компетентним синдикатима, неприкосновене у овом домену. Ови истраживачки налази могли би да послуже као основни програмски оквир не за опонашање, већ активно промишљање, анализу и мобилизацију синдиката и код нас. Иако се јавно деловање синдиката често догађа да би се изразио некакав протест, мобилизација чланова синдиката треба и да увек укључује и неке кооперативне и алтернативне пројекте (радионице, услуге, дебатне трибине) не само за заштиту неког јавног добра, групе или процеса, већ и за ширење идејне и програмске визије у сарадњи са другим актерима.

После трагедије у Гоши: 300.000 радника без редовне плате

Аутор: [Емина Ковачевић](#)

Дан пошто је у фабрици Гоша пронађено тело радника који је извршио самоубиство, како кажу његове колеге, због тешке материјалне ситуације, у надлежним државним органима - мук. Људи из Министарства рада и Инспектората за рад били су данас у Гоши, али извештај о целом случају није завршен, па нема ни информација за јавност.

Трагични догађај у Смедеревској Паланци још једном је бацио светло на питање колико је људи који су запослени, али за свој рад нису редовно плаћени.

За муку радника која траје годинама - сазнаје се тек пошто се један од њих одлучио на драстичан потез. Самоубиство из очаја окрива да ови људи, иако запослени, здравствено осигурање немају три године, а власник им дугује више од 15 плата.

"Да ли има негде да нађе радну снагу која прима по 5.000 динара. Ја мислим да нема. Мислим да ни у Румунији више нема", каже радник Гоше Милан Вујичић.

У Србији има. Између 300 и 320 хиљада људи не прима редовно плате, процене су Асоцијације слободних и независних синдиката Србије.

"Они имају фиктивну запосленост. И то још више погоршава њихов положај - не примају плате, немају никакве бенефите, а у исто време не могу у Министарство рада да траже социјалну помоћ", каже Ранка Савић, АСНС.

"То је стање безнађа и заправо наличје слике о стопи незапослености до 13 одсто, која заправо то није, ако имамо велики број људи овде и на другим местима који не примају плату и који су заправо у неком безваздушном простору", наводи Тања Јакоби из Центра за истраживање јавних политика.

А ко је за то крив. Радници најпре криве власнике. У конкретном случају словачки Жос Трнава на питања о одговорности не одговара. А менџмент Гоше изражава жаљење због трагичног догађаја и одговоре на питања обећава тек по завршетку истраге у Гоши.

После власника, радници криве државу.

"Ја не знам колико дописа, колико молби, којко апела смо послали и МИнистарству рада и привреде и финансија и тражили њихову помоћ. Ресорна Министарства су морала да реагују и виде ста се дешава у Гоши и какво је стање запослених", сматра Ранка Савић.

"Правна држава не функционише како треба. Чини ми се и да постоји жеља да се страним инвеститорима угоди колико год се може и да им се привремено гледа кроз прсте", каже Тања Јакоби.

Да ли се и Словацима у Гоши гелдало кроз прсте. Одговора из надлежних институција нема. Док у Министарству привреде тврде да немају никакву надлежност у Гоши, јер је контрола после приватизације завршена још 2009. Миинистарство рада и Инспекторат за рад без изјава. Кажу да су њихову људи били на терену у Гоши, али да извештај још није комплетиран и да због тога неће излазити у јавност. Тако без одговора остају бројна питања, међу којима и то како је могуће да су радницима месецима касниле плате, да ли ј И како држава реаговала и да ли је послодавац сносио икакве санкције.

Како ће изгледати пензиони систем у будућности

Аутор: [Марија Комазец](#)

Просечна пензија у Србији после последњег повећања износи 23.818 динара, а пензионери издржавају трећину домаћинства. Тако је сада, а како ће изгледати живот пензионера у будућности? Пуну пензију 2032. године добијаће грађани који имају 45 година стажа. Старосна граница се помера, али се због све мање радно способног становништва, пада наталитета и одласка младих из земље, отвара и питање одрживости пензионог фонда какав постоји данас.

Одлазак у пензију требало би да донесе миран и лагодан живот. Стандард пензионера у Србији није на завидном нивоу. Они који ће у те воде тек ући, имају бројне разлоге за забринутост. Све се чешће, због неповољних демографских трендова поставља питање - да ли ћемо уопште имати пензиони фонд.

Грађани сматрају да нећемо. Кажу да, с обзиром на пад наталитета и одлазак младих, пензионе фондове неће имати ко да пуни.

Да би пензиони систем једне државе био одржив неопходан је већи раст запослености како би се тај фонд попунио. Са друге стране, све је мањи број радно способног становништва, а све је више старих.

"Наредних година чекају нас већи притисци ка пензионом фонду. Са друге стране, у тим неким социјалним функцијама државе које треба сервисирати и пронаћи неке нове изворе како би се то остварило", каже економиста Иван Николић са Економског института.

Велики број људи у сивој економији и одлазак великог броја младих радно способних људи, само су неки од разлога који могу да уруше пензиони систем. Рачуница је јасна, бруто домаћи производ мора се увећавати да би се покрили трошкови пензија.

"Ако ми сад говоримо о друштву у којем нема повећања запослености и што је још важније повећања продуктивности, ми онда наравно да не можемо ништа да издржавамо и да ту нема никаквог напретка", рекла је Гордана Матковић из Центра за социјалну политику.

Померање старосне границе за пензионисање логичан је потез, али под одређеним условима.

"Када се помери очекивано трајање живота као што се срећом значајно продужило, а послови који се нуде буду такви да људи и у старијим годинама могу да раде те послове. Па да се онда помера старосна граница за пензију, као што се ради у свим земљама које су испред нас", објашњава Гордана Матковић услове за померање пензије.

Иако са разлогом бринемо због одрживости пензионог фонда у будућности, дужи животни век и старење популације, наглашава Матковић, доноси још један проблем о којем се ретко говори. Трошкови дуготрајне неге биће све већи, а средстава недовољно за квалитетну здравствену заштиту.

Измена закона о странцима, лакше до дозвола у Словачкој

Извор: Бета

Словачки парламент је после скандала са преварним радницима из Србије, које су у фабрике у Словачкој доводиле сумњиве агенције, усвојио измене Закона о странцима, којима убрзава поступак издавања радних дозвола, омогућава сезонским радницима да не траже привремени боравак и даје право радницима ако изгубе посао да га следећа два месеца траже.

Измене закона, које је данас усвојио парламент већином од 94 посланика, припремило је словачко Министарство унутрашњих послова, на захтев и у сарадњи са Министарством рада и социјалних питања управо због проблема на које су наилазили гастарбајтери из земаља ван Европске уније, пре свега из Србије, у словачким фабрикама.

Послови монтаже и ремонта на основу којих су сумњиве агенције доводиле раднике са Балкана мораће убудуће да буду утемељене искључиво на уговорима између предузећа. Сезонски радници неће морати да траже дозволу прелазног боравак и моћи ће да раде захваљујући радној дозволи током 90 дана, а њу ће словачки биро рада издавати брже, јер је Националном бироу рада одређен убудуће рок од 15 дана да дозволу одобри или не.

Тек у случају да сезонски посао желе да продуже на 180 дана, радници из трећих земаља мораће да траже прелазни боравак.

Измене закона, такође, олакшавају долазак и смањују административне захтеве за раднике и чланове њихових породица, који се из треће земље премештају у Словачку у оквиру једног предузећа. Гастарбајтери, којима је боравак у Словачкој истицао чим би изгубили посао, убудуће ће имати рок од 60 дана да нађу ново запослење.

Део ових измена које су плод разговора словачког министра рада и социјалних питања Јана Рихтера са српским ресорним колегом Александром Вулином 13. марта у Братислави, требало би да сузбије махинације сумњивих посредничких агенција, које су многе српске раднике превариле и довеле их без нужних докумената или са фалсификованим у недостојне услове рада и смештаја.

Према Рихтеровим подацима тренутно у Словачкој ради 5.294 држављана Србије као изнајмљена радна снага преко посредничких агенција, а још 575 има дозволу за рад од надлежног словачког бироа рада.

Пензионери: Не можемо да ћутимо и трпимо, протест 28. марта

Извор: Бета

Удружење синдиката пензионера Србије (УСПС) и Удружење синдиката пензионисаних војних лица Србије (УСВПС) протестоваће 28. марта у Београду због смањења пензија онима који примају више од 25.000 динара како би се спустио дефицит у буџету.

Председник УСПС Млилорад Вујасиновић рекао је на конференцији за новинаре да ће пензионери протестовати због лошег материјалног и социјалног положаја у који су доведени умањењем пензија законом из 2014. године.

"Не можемо више да ћутимо и трпимо. Узели су нам део пензије и најстрашније је то што су то учинили без питања, а после тога су се захвалили", рекао је Вујасиновић.

Председника УСВПС Јован Тамбурић рекао је да војни пензионери данас примају пензије упола мање од оне коју им закони гарантују.

Та два синдиката, како кажу, у Београду имају око 100.000 чланова али не могу да гарантују да ће сви моћи да додју "због болести, а не организују ни аутобусе и сендвиче".

Посао пречи од пореза

Аутор:С. Б.

Грађани против сиве економије, али не пријављују послодавце ГРАЂАНИ не препознају своју улогу у сузбијању сиве економије и 66 одсто истиче да није спремно да пријави послодавца који запошљава на црно, из страха за радно место. Чак 80 одсто испитаника не би пријавило радњу или кафић где не добију фискални рачун јер им није потребан, не желе да улазе у расправу или сматрају да држава о томе треба да води рачуна. Ово су неки од налаза НАЛЕД-овог истраживања ставова грађана о сивој економији.

- Активности које смо покренули у децембру 2014. када смо стартовали са изградом Националног програма за сузбијање сиве економије данас дају ефекте - рекла је министарка државне управе и локалне самоуправе Ана Брнабић. - Закон о инспекцијском надзору бележи одличне резултате јер имамо скок од 15 одсто новорегистрованих фирми, као и смањење броја фирми које су се одјавиле и прешле у сиве токове за девет одсто.

Привреда очекује, као је истакао Драган Пенезић, менаџер за сарадњу с Владом компаније БАТ, унапређење инспекцијског надзора и бољу координацију инспекција, решавање проблема парафискалних намета и ефикаснији рад тужилаштва које је битан фактор у сузбијању сиве економије. Анализа Пореске управе показује да је промет евидентиран преко фискалних каса у јануару 2017. у односу на исти период прошле године код малих обвезника повећан готово 30 одсто.

ЕВИДЕНТИРАЈУ ПРОМЕТ

ПОРЕЗНИЦИ су утврдили најзначајнији помак код малих обвезника, а у трговини на мало и поправци моторних возила забележен је промет већи 837,5 милиона динара или 41 одсто. Значајно виши су промет евидентирали и у секторима некретнина (59 одсто), информисања и комуникација (41 одсто), административним делатностима (28 одсто), грађевинарству (21,5 одсто), услугама смештаја и исхране (12 одсто).

Пропао и четврти покушај продаје пиротске компаније

Аутор:В. Ћирић

Пропао је и четврти покушај продаје компаније "Аха Мура Први мај" из Пирота, јер нико није, у законском року, уплатио депозит нити доставио обавезну банкарску гаранцију за продају те фирме

ПРОПАО је и четврти покушај продаје компаније "Аха Мура Први мај" из Пирота, јер до среде нико није уплатио депозит нити доставио банкарску гаранцију, за продају која је била најављена за 27.март.

Ово је суштина дописа који је стечајни управник Мирољуб Димитријевић упутио Привредном суду. Депозит за куповину "Аха Муре" је био 126 милиона динара.

Идентично обавештење добили су и повериоци, међутим, сходно оваквом исходу, продаја је и званично проглашена неуспешном.

Како наводи Димитријевић, продајну документацију откупиле су фирме "Меркатус", "Астер" и "Париа", чији су представници протеклих дана разгледали погоне и остале објекте, али нико од

њих није положио прописани депозит.

Стечајни управник констатује да ће у наредном периоду одлучити о условима и роковима продаје предузећа, које је некад било понос Пирота.

Око 1.300 радника који су овде радили завршило је махом на евиденцији НСЗ. Мало њих је наставило да се бави шнајдерајем, јер код неколико овдашњих приватника плате се крећу од 15 до 20 хиљада динара, а целе зиме, па и у време највеће хладноће, радило се у халама које се не греју.

Толико помињано пиротско предузеће доживело је колапс, пошто га је матична словеначка фирма "Мура" из Мурске Соботе, власнице Мојце Луканчич, повукло у стечај. Била је то друга и последња приватизација "Првог маја" у коме је својевремено било више од 7.000 радника.

Зараде стижу на време

Аутор: Ј. Су.

Министар Расим Љајић састао се у четвртак са директором "Меркатора С"

ПОСЛОВАЊЕ "Меркатора С", који ради у оквиру "Агрокор концерн", стабилно је - у потпуности и на време се измирују обавезе према држави и запосленима. Када су у питању обавезе према добављачима, поштују се сви уговори и договори, а посебно се води рачуна о малим добављачима, којих је 490, од укупно 660, са колико сарађује "Меркатор С".

Ово је на састанку са потпредседником Владе и министром трговине Расимом Љајићем изнео генерални директор "Меркатора С" Александар Сератлић. Како је навео, већина артикала, који се продају у објектима ове компаније, произведена је у Србији. Министар Љајић, како је казао, очекује поштовање свих обавеза према запосленима, као и према добављачима са којима послује ова фирма.

Концерн "Агрокор" из Хрватске недавно се нашао у жижи јавности, када је откривено да је у тешкој финансијској ситуацији.

Министар је позвао све добављаче који имају било какав проблем у пословању са компанијом "Меркатор С" да се јаве надлежним службама у Министарству трговине, туризма и телекомуникација, које ће заједно са стручним тимовима поменуте компаније радити на проналажењу решења за евентуалне проблеме.

На челу тимова који ће се састајати једном недељно у циљу размене информација биће Љајић и Сератлић, а све у циљу праћења даље ситуације и решавања потенцијалних изазова. Министар Љајић наредних дана одржаће састанке са руководиоцима компанија "Дијамант" и "Фриком". Само компанија "Меркатор С" у Србији запошљава 9.000 радника.

Општинама "да" за нове раднике

Аутор: Ј. Ж. СКЕНДЕРИЈА

Држава решила да изађе у сусрет најрационалнијим локалним самоуправама ИВАЊИЦА, Лозница, Сврљиг, Параћин и Коцељева су, према оцени Министарства државне управе и локалне самоуправе, најрационалније општине у Србији. Оне су добиле и добиће простор за ново запошљавање, јер су испод свог оптималног броја. С друге стране, Ужице, Пожаревац, Смедеревска Паланка и Прокупље морају да смање број ђата, јер њихов број не одговара прописима.

Број запослених на неодређено у системима локалних самоуправа, који укључују и локална комунална предузећа, у периоду аранжмана са ММФ-ом смањено се за више од 8.300, а од тренутка увођења забране запошљавања за преко 12.800. То је смањење веће од 10 одсто. - Прави успех спроведене рационализације огледа се у примењеној нелинеарности, што је чини одрживом на дуги рок - кажу у Министарству државне управе и локалне самоуправе. - Нисмо паушално "секли секиром" већ смо одлуке базирали на спроведеним анализама. Највећу "жртву" су поднели системи локалних самоуправа који су били најмање ефикасни. Такође, оставили смо простор да они сами креирају свој портфолио.

То практично значи да су од нас добијали само укупан максимални број, а скупштине општина су га даље примењивале на управу, установе и јавна предузећа. Ефикасност смо дефинисали заједно са њима.

- Све системе смо груписали према величини и за сваку групу смо одредили оптимални број запослених, на основу интерног поређења по основу површине, броја насеља, броја становника, броја туриста и броја језика у употреби - кажу у Министарству.

Као што је очекивано и логично, на плате запослених троше највише највеће општине, које и запошљавају највише људи, и обрнуто, најмање троше најмање, које и имају мали број радника.

- Десет општина које релативно највише троше на плате, односно више од 30 одсто укупних расхода им иде на плате запослених, јесу Смедеревска Паланка, Врбас, Меровина, Прокупље, Власотинце, Ћићевац, Ћуприја, Лесковац, Нови Пазар, Крушевац - кажу надлежни.

У Министарству обећавају да ће упоредо са доношењем одлуке о максималном броју за 2017. бити промењен и формат комисије за одобравање новог запошљавања. То подразумева већу флексибилност и укидање 5:1 правила, по коме је на пет запослених долазио један новозапослени. Тако ће свака рационална општина која има простора у буџету и максималном броју имати могућност да запосли нове раднике.

- Најугроженија радна места се разликују од институције до институције, али за читаву државу је ипак заједничко то што постоји вишак административних радника, а мањак оних који директно доприносе стратешким циљевима организације - кажу у ресорном министарству.

ВЕЛИКИ И МАЛИ

МЕЂУ 10 општина које троше највеће апсолутне износе на плате су Београд, Нови Сад, Ниш, Крагујевац, Зрењанин, Суботица, Лесковац, Панчево, Крушевац и Нови Пазар. Најмање троше Ражањ, Крупањ, Коцељева, Мало Црниће, Голубац, Лапово, Нова Црња, Опово, Гаџин Хан и Црна Трава.

Зашто таленти одлазе из Србије?

Припремила Драгана Биберовић

По способности да задржи или привуче таленте, Србија заузима претпоследње место од укупно 138 земаља. То показује последњи извештај Светског економског форума. Упркос масовном иселјавању младих стручњака, држава нема јасну стратегију да заустави тај тренд.

За фармацеуте чак ни у Србији нема зиме. Ипак, Маја је одабрала да са својом дипломом и знањем каријеру настави у нешто топлијој Аустралији.

"Млади људи када заврше факултете и ако остану у Србији имају минималне шансе за даљу едукацију. Тако да је могућност усавршавања била много већа као и зарада, што омоћава један нормалан, стабилан живот овде", наводи магистар фармације Маја Александров. Живот у Србији није тако оптимистичан. То говори податак да је током 2016. земљу напустило 56.000 људи. Од тога 9.000 високообразованих.

"Ако се узме структура незапослености младих ви видите да су на првом месту млади са основном школом, а онда одмах са факултетском дипломом, па тек онда са средњом школом. То указује да тренд није добар и да се људи са високим образовањем налазе у најтежој позицији када гледате тржиште рада и незапосленост", наводи Соња Тошковић из Београдског центра за људска права.

Када се погледа последњи извештај Светског економског форума, наш резултат није завидан. По одливу талената, Србија је друга у свету.

Стручњак за миграције Владимир Гречић напомиње да млади таленти представљају носиоце иновација.

"Данас нема повећања продуктивности ни конкурентности без иновација. Ако хоћемо да повећамо конкурентност мора више да се посвети пажња талентима који одлазе негде другде", додаје Гречић.

Шта конкретно држава ради да задржи таленте, нисмо успели да сазнамо.

"Став Владе јесте да се ради на поправљају услова овде, у нашој земљи, да млади људи и њихове породице немају потребу да оду. Ипак, неки млади људи одлазе и ми морамо наћи начин да им се приближимо кроз заједничке активности, институције и пројекте и да направимо мост са њима", каже министарка без портфеља задужена за демографију и социјалну политику Славица Ђукић Дејановић.

Шездесетих и седамдесетих година прошлог века свега два одсто исељеника имало је високу стручну спрему. Деведесте доносе другачију слику. Од тада до данас већина је у кофер спаковала и факултетску диплому. Према рачуници Светског економског форума, српска привреда је за непуне три деценије због миграција изгубила 14 милијарди евра.

Брнабић: Подигнута свест људи о томе шта је сива економија

Извор: РТС

Министарка државне управе и локалне самоуправе Ана Брнабић рекла је за РТС да је за грађане прича о сивој економији једна "досадна прича", али је, како каже, због фискалне лутрије то промењено и сада већ месецима "сви причамо о сивој економији".

Ана Брнабић је, гостујући у *Дневнику* РТС-а, рекла да је један од циљева фискалне лутрије била едукација и подизање свести становништва о томе шта значи неплаћање пореза.

"То значи и мање пара за болнице, школе, вртиће, плате у јавном сектору. Важно је било напоменути да у сивој економији немате контролу квалитета, ако радите на црно немате пензиону заштиту", истакла је министарка државне управе.

Брнабићева је навела да је то за грађане "досадна тема", али је, како каже, фискална лутрија један од начина да сви причамо о сивој економији.

"Истраживање је показало знатно подизање свести људи о томе шта је све сива економија", подсетила је министарка државне управе.

Швајцарска канцеларија за сарадњу са Србијом најавила је да ће издвојити 5,5 милиона евра у наредне четири године да се попише имовина у 40 општина у Србији.

Министарка је указала да је тај пројекат већ спроведен у 12 локалних самоуправа, после чега је наплата пореза повећала за 26 одсто.

"Локалне самоуправе имају могућност да ажурирају базе имовине и да добију већа средства. Изгледа да смо морали да сачекамо Швајцарце за овако нешто", рекла је Брнабићева коментаришући то што неке локалне самоуправе нису ажурирале своје базе имовине од 1968. године.

Говорећи о преквалификацији људи за информационе технологије, министарка је напоменула да је један од циљева тог пројекта повећање стопе запошљавања.

"Захвалила бих компанији 'Инфостуд', која нам помаже у процесу. Имали смо преко 8.000 пријављених. Јављају нам се фирме да узму про боно неке људе. Ти људи нису сви из ИТ сектора, али су њихове аналитичке способности високе", нагласила је Брнабићева.

Навела је да ће у недељу, 26. марта у Београду, Нишу и Новом Саду бити одржан други круг тестирања 200 кандидата за преквалификацију за ИТ сектор, како би се одабрало првих 100 који ће похађати тај програм.